

TIJDSCHRIFT
VAN HET
NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR
MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

4° Jaargang

AMSTERDAM
G. THEOD. BOM EN ZOON
1896

Mr. J./A. ENSCHEDÉ

In memoriam

Den 19^{den} Maart l.l. overleed te Haarlem ons hooggeacht medelid MR ADRIAAN JUSTUS ENSCHEDÉ, aldaar den 20sten Juni 1829 geboren

Na zijne eerste opleiding in zijne geboortestad te hebben ontvangen, studeerde hij te Leiden in de rechten en promoveerde aldaar den 3^{den} Juli 1852, waarna hij zich te Haarlem als advocaat vestigde. Den 9^{den} December 1854 benoemd tot kantonrechter-plaatsvervanger, werd hij den 9^{den} Januari 1855 als zoodanig beëdigd en vervulde deze betrekking tot in het jaar 1874, toen hij op zijn verzoek daaruit eervol, met ingang van den 1sten Juli, werd ontslagen.

Reeds den 20sten Juni 1852 was hij lid der van ouds zoo gunstig bekende firma JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN geworden, welke betrekking hij tot op zijn overlijden met zijne algemeen bekende ijver en nauwgezetheid bleef vervullen.

Bezield met eene bijzondere voorliefde voor de geschiedenis waren de oude archieven voor

hem zoo vele bronnen om menig belangrijk feit op te sporen. Dit trok reeds vrij spoedig de aandacht der stedelijke regeering en deed haar besluiten hem in 1857 tot archivaris-bibliothecaris te benoemen, overtuigd dat door zijnen ijver het stedelijk Archief eenmaal een ware schat voor menig geschiedvorscher zoude worden. Hoe hij daarvoor gewerkt heeft en wat hij tot stand heeft gebracht is reeds elders vermeld 1) en behoeven wij dus hier niet te herhalen.

Zeker is het licht te verklaren dat zijne geschiedkundige studien hem spoedig deden besluiten zich ook aan de numismatiek te wijden, deze hulpbron voor de geschiedenis, waardoor niet alleen menige belangrijke gebeurtenis wordt herdacht, maar ook soms minder bekende feiten aan de vergetelheid worden onttrokken. Bij het verzamelen van penningen dienden de algemeen bekende werken van VAN MIERIS, VAN LOON en de vervolgen op diens werk, alsmede de werken van latere schrijvers over Nederlandsche Gedenkpenningen hem tot richtsnoer en wist hij eene verzameling bijeen te brengen, die door hare uitgebreidheid en keuze der stukken, het be-

1) *Ned. Archievenblad no. 4 van 1895/96,*

wijs levert van den ijver en smaak waarmede zij bijeen werd gebracht.

Ook de munten van het oude West-Friesland, het gewest zijner inwoning, trokken zijne bijzondere aandacht en deden hem eene met groote kennis gekozen en zoo volledige collectie vormen, dat hare weerga niet gemakkelijk te vinden is.

Tot Lid van TEYLER's tweede Genootschap benoemd, was hij Heeren Directeuren gedurende vele jaren met raad en daad behulpzaam om de numismatische verzameling dier instelling uit te breiden en verrijkte haar bovendien menigmaal door geschenken. Aan zijnen invloed is het hoofdzakelijk te danken, dat deze rijke collectie, die zoo vele jaren nagenoeg ontoegankelijk was, nu door belangstellenden geraadpleegd kan worden.

Hoe na hem deze verzameling ter harte ging, blijkt ten overvloede uit het feit, dat hij bij testament zijne geheele collectie West-friesche, Hollandsche en Koloniale munten aan haar vermaakte, een legaat, dat, na het boyen door ons van deze afdeeling vermeldde, zeker zeer belangrijk is.

Als voorzitter en lid van de Commissie van toezicht van het stedelijk museum, bewees hij mede zeer vele diensten aan de stad zijner inwoning.

De overledene was ridder van de orde van den Nederl. Leeuw, officier der orde van den Gouden Leeuw van Nassau, en officier d'Académie, welke onderscheidingen hem zeker te recht werden verleend.

Alle Genootschappen te vermelden die hem tot lid benoemden, zoude ons te ver voeren, genoeg zij het hier slechts de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, het Oudheidkundig Genootschap te Amsterdam, het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, het Historisch Genootschap te Utrecht, het Friesch Genootschap voor Geschied-, Oudheid- en Taalkunde, het Noord-Brabantsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, het Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde en de Société royale de Numismatique Belge te noemen, om het bewijs te leveren van de vele blijken van waardering die hij van alle zijden ontving.

Ten slotte mogen wij nog vermelden dat de numismatiek aan hem den catalogus der munten en penningen van de Kon. Akademie der Wetenschappen te danken heeft, die hij te zamen met den Heer JHR. DR. J. P. SIX vervaardigde, terwijl van zijne hand mede verscheen „*Médaille commémorative d'un réfugié.*”

Leiden 1896.

TH. M. ROEST.
